

Vihreän siirtymän rahaston pilottikierrokselta syntyneet huomiot

Elinvoimalautakunta 23.12.2024 § 99
2926/02.05.01.02/2024

Valmistelu ja lisätiedot
elinkeinojen kehittäjä Minna Kajaste, etunimi.sukunimi@porvoo.fi

Vihreän siirtymän rahasto avattiin pilottikierrokselle 24.6.2024 elinvoimalautakunnan päätöksellä (Elinvoimalautakunta 11.6.2024, §44). Pilottikierroksen tarkoituksena on ollut testata rahaston hakuprosessia ja -kriteereitä sekä saada ensimmäiset tunnustelut siitä, mihin yritykset ovat kiinnostuneita rahoitusta hakemaan. Pilottikierrros jatkuu vielä hankkeiden maksatuksen ja seurannan osalta.

Pilottikierroksen haku päättyi 30.9.2024 ja hakemuksia saapui 12 kappaletta. Hakemuksista neljä oli useamman hakijan yhteishakemuksia, eli kaikkiaan rahoitusta hakeneita yrityksiä oli 22. Kaksi hakemusta vedettiin pois.

Pilottikierrros tuotti tarkoituksensa mukaisesti hyödyllisiä havaintoja siitä, miten rahaston prosesseja ja yksityiskohtia voidaan kehittää jatkossa. Kehitysehdotukset liittyvät esimerkiksi hakulomakkeen yksinkertaistamiseen, kriteerien ja ohjeiden tarkentamiseen sekä haku- ja maksatusprosessin muokkaamiseen. Pilotointi on myös osoittanut, että osa hakemiseen, raportointiin ja maksatukseen liittyvistä vaiheista sekä varsinaisen raportointi- ja maksatusmallin luominen vaatii rahoittamiseen ja juridiikkaan liittyvää erityisosaamista osana näitä prosesseja. Nämä tullaan kilpailuttamaan rahaston tukipalveluiksi kaupungin rahoitus- ja hankintayksiköiden avustamana. Pilottikierrokselta rahoitettavien hankkeiden maksatuksen osalta lähdetään kuitenkin tarvittaessa liikkeelle jo aiemmin. Tavoitteena on, että rahaston prosessit palvelevat mahdollisimman hyvin kohderyhmänsä eli pk-yritysten tarpeita, täyttäen kuitenkin samalla vastuullisuuden, joka liittyy julkisen rahan jakamiseen.

Pilottikierroksen pohjalta tehtäviä tarkennuksia ja muutoksia hakukriteereihin ja ohjeistukseen

- hakulomakkeen yksinkertaistaminen ja selkiyttäminen
- Arvonlisävero: ilmoitetut ja rahoitettavat kustannukset eivät sisällä arvonlisäveroa, joka jää rahoituksen saajan katettavaksi
- Pk-yrityksen määritelmä: määritellään vain koon näkökulmasta (liikevaihto, henkilöstö)
- Rahoitusosuus ja omavastuu: rahastosta rahoitetaan maksimissaan 90% toteutuneista kustannuksista ja loput

vähintään 10% jää hakijan omalle vastuulle. Tämä yksinkertaistaa hakemista, raportointia ja maksatusta. Sääntö pätee hakijakohtaisesti myös usean hakijan hankkeissa.

- On toivottavaa, että hakijoina olisi myös hankkeita, joihin haetaan muutakin ulkopuolista rahoitusta kuin Vihreän siirtymän rahaston tukea. Mikäli rahoitusta hakee myös muualta, on hakijan kerrottava myös muut mahdolliset rahoituskanavat sekä niiden osuudet rahoitettavasta hankkeesta.
- Hankintalaki nostetaan hakijoille edelleen huomioitavaksi, mutta tarkemmat indikoinnit hankintoihin liittyen eivät ole osoittautuneet tarkoituksenmukaisiksi.
- Yritystuen käsite: rahaston säännöt kieltävät yritystuen, mutta rahastosta myönnettävä rahoitus on kuitenkin tosiasiallisesti yrityksille myönnettävää tukea. Alleviivataan vielä selkeämmin rajoituksen koskevan sitä, että tukea ei voida antaa esimerkiksi laite-, kone- tai toimitilainvestointeihin.
- Perustoiminnan käsite: Perustoiminta on toimintaa, joka on luokiteltavissa osaksi normaalia liiketoimintaa kuuluvaa toimintaa, kuten esimerkiksi vastuullisuusraportointi tai patentin hakemiseen liittyvät kustannukset. Rahastosta haettavien kustannusten tulee liittyä olennaisella tavalla vihreää siirtymää edistävään hankkeeseen.
- Vakavaraisuuden määritelmä: vakavaraisuuden arviointiin käytetään jatkossa tilinpäätöstietojen sijaan luottoluokitusta, jonka on oltava Suomen Asiakastieto Oy:n Rating Alfa - luottoluokituksessa vähintään A (Tyydyttävä). Hakija, jonka rating-luokitus on huonompi kuin A, ei voi saada tukea. Mikäli hakijasta ei ole saatavilla edellä mainittua rating-luokitusraporttia, hakijan tulee toimittaa muu vastaava yleisesti hyväksytty luottokelpoisuus- ja talousraportti. Raportilta on yksiselitteisesti käytävä ilmi hakijan luottoluokitus. Luottoluokituksen on oltava vähintään vastaavalla tasolla kuin Suomen Asiakastiedon luokka A, ja hakijan on tarvittaessa pystyttävä osoittamaan vastaavuus. Jokaisen hakijan tulee toimittaa kriteerit täyttävä luottoluokitusraportti osana hakemusta.
- Oppilaitoksen määritelmä: oppilaitokset voivat rahaston asettamien kelpoisuusehtojen mukaan hakea rahoitusta osana yritysryhmiä. Oppilaitos kattaa myös yliopistojen kaltaiset tutkimuslaitokset.
- Tukikelpoiset kustannukset määritellään tarkemmin, esimerkiksi palkkakustannusten osalta
- Rahoituksen ehdollisuus: Advisory board voi tehdä myös ehdollisen suosituksen esimerkiksi hakemuksesta

rahoitettavan sisällön osalta. Tämän jälkeen voidaan neuvotella hakijan kanssa, joka voi halutessaan muuttaa hakemustaan vaaditulla tavalla. Rahoituksen myöntäminen tuodaan lautakunnan päätettäväksi vasta tämän jälkeen, korjatulla hakemuksella. Lautakunta voi tehdä ehdollisia rahoituspäätöksiä liittyen esimerkiksi muun rahoituksen toteutumiseen, mutta ei haettavan hankkeen sisältöön liittyen.

- Muutokset rahoitettuihin, käynnissä oleviin hankkeisiin: hakemukseen ja hankkeeseen ei voi sen käynnistyttyä hakea muutoksia, ellei hakija itse halua keskeyttää rahoitusta. Rahoitusta myönnettäessä ymmärretään hankkeiden kokeiluluontoisuus, mutta hakijan/rahoituksen saajan tulee silti sitoutua hakemuksen mukaisen hankkeen toteuttamiseen parhaan kykynsä mukaan. Vain toteutuneet, hyväksytyt kustannukset korvataan myönnetyn rahoituksen puitteissa.
- Takaisinperintä: tarkennetaan takaisinperinnän ehtoja.
- Raportointia ja maksatusprosessia tarkennetaan niiden kehittämisen myötä.
- Säilytetään pilottikierroksella hyväksi havaittu mahdollisuus pyytää hakijoilta. esimerkiksi hakemuksen yksityiskohtia tai puuttuvia liitteitä koskevia täydennyksiä.
- Kaupungille sisällytetään tarkastusoikeus rahoituksen hakijoihin ja saajiin.
- Ehtoihin lisätään vastuuvapauslauseke.
- Pakotelista: hakijoiden tulee vakuuttaa, ettei rahoituksella rikota Euroopan Unionin tai Yhdistyneiden Kansakuntien pakotteita koskevia päätöksiä.

Pilottikierroksen osalta osa edellä mainituista asioista toteutetaan erillisellä sopimuksella kaupungin ja rahoituksen saajan välillä, jossa käydään läpi rahoituksen tarkemmat ehdot. Jatkossa ko. asiat on tarkoitus esittää ja kysyä rahaston ohjeissa ja hakulomakkeella.

Rahasto avataan uudelleen hakuun, kun tarvittavat muutokset on saatu toteutettua. Vuonna 2025 hakemukset käsitellään näillä näkymin kesäkuun 2025 Elinvoimalautakunnassa, mahdollisuuksien mukaan myös joulukuun 2025 Elinvoimalautakunnassa.

Vuonna 2025 panostetaan edelleen potentiaalisten hakijoiden tavoittamiseen, hakemisessa tukemiseen kehitysyhtiö Posintran kanssa sekä rahaston tarkempaan tavoitteiden asetantaan osana kaupungin ilmasto- ja elinvoimatavoitteita. Ensimmäisten rahoitettujen hankkeiden käynnistyessä päästään myös seuraamaan hankkeiden etenemistä ja vaikuttavuutta. Samalla jatketaan prosessien ja kriteerien kehittämistä tarpeen mukaan.

Apulaiskaupunginjohtaja

Vihreän siirtymän rahaston hakukriteerit ja ohjeistukset muutetaan selkeyden ja sujuvuuden parantamiseksi yllä esitetyn mukaisesti. Tarkastetaan kokouksessa.

Päätös

Elinvoimalautakunta päätti yksimielisesti muuttaa Vihreän siirtymän rahaston hakukriteerit ja ohjeistukset- selkeyden ja sujuvuuden parantamiseksi yllä esitetyn mukaisesti.

Pykälä tarkastettiin kokouksessa.